Mihail Bulgakov

Egy fiatal orvos feljegyzései

(részlet)

Hosszasan nyikorgott a lépcső. Tekintélyes, nagy testű férfi baktatott fölfelé. Én már odaültem az íróasztalhoz, hogy az orvosi póz elleplezze a huszonnégy évemet. Jobb kezem a sztetoszkópon, mintha revolver lenne.

Báránybundás, posztócsizmás alak préselődött be az ajtón. A sapkáját a kezében tartotta.

– Hogyhogy ilyen későn? – kérdeztem nagy komolyan, a lelkiismeretem megnyugtatása végett.

– Bocsásson meg, doktor polgártárs – szólalt meg a kellemes, lágy basszus –, hóvihar van, kész katasztrófa. Későn értem ide, mit tegyek, elnézését kérem.

„Udvarias ember" – gondoltam örömmel. Nagyon megtetszett az illető, még a sűrű, vörhenyes szakálla is jó benyomást keltett. Gondozottnak látszott. Gazdája nemcsak nyírta, hanem kenegette is valamivel, amiről egy orvos, még ha csak rövid ideje volt is a faluban, könnyen kitalálhatta, hogy böjtös olaj.

– Mi a panasz? Vegye le a bundáját. Hova valósi?

A bundatömeg a székre került.

– Nagyon sokszor ráz a hideg – felelte a beteg bánatos tekintettel.

– Rázza a hideg? Aha. Dulcevóba való?

– Pontosan. Molnár vagyok.

– És mit szokott érezni? Sorolja el!

– A fejem minden nap pontosan tizenkét órakor megfájdul, aztán felmegy a lázam… Vagy két órát kínlódok vele, aztán alábbhagy.

„Megvan a diagnózis" – hangzott fel a fejemben diadalittasan.

– És a nap többi órájában – semmi?

– A lábam gyenge.

– Aha… Gombolkozzon ki, kérem! Hm… Igen.

A vizsgálat végére a beteg teljesen levett a lábamról. A sok buta öregasszony és megszeppent kamasz után, akik rémülten hőkölnek hátra egy fémspatulától, meg a reggeli belladonnás eset után a molnáron szinte megpihent egyetemen képzett tekintetem.

A molnár értelmesen beszélt. Azonkívül kiderült, hogy tud írni-olvasni, sőt minden gesztusából áradt hőn szeretett tudományom, a medicina iránti tisztelet.

– Malária van, bátyám. Váltóláz – szóltam, végigkopogtattam széles, meleg mellkasát. – Van üresen egy egész kórtermem. Nagyon ajánlanám, hogy feküdjön be hozzám. Megfigyelés alatt tartjuk, ahogy kell. Porokkal kezdem kezelni, ha nem segít, injekciót adunk. Meg fog gyógyulni. Na? Befekszik?

– Alázatosan köszönöm – felelte a molnár rendkívül udvariasan. – Sokat hallottam magáról. Mindenki elégedett magával. Azt mondják, nagyon segít… Az injekcióba is beleegyezem, csak legyek jobban.

„Nem, ez tényleg egy fénysugár a sötétségben" – gondoltam, és az asztalhoz ültem. Közben olyan kellemes érzés fogott el, mintha nem egy idegen molnár, hanem a tulajdon édesbátyám jött volna hozzám vendégségbe a kórházba.

Leírtam egy lapra:

„Chinini mur. 0,5

D. T. Dos. № 10

Sz. Hudov molnárnak – 1 por éjfélkor"

És a végére – hetyke aláírás.

Egy másik lapra pedig ezt írtam:

„Pelageja Ivanovna! Vegye fel a molnárt a 2-es kórterembe. Malária van. Kinin – 1 adaggal, ahogy kell, 4 órával a roham előtt, azaz éjfélkor.

Tessék, itt a kivétel! Egy intelligens molnár!"

Már ágyban feküdtem, amikor a morcosan ásítozó Akszinyja átadta a válaszüzenetet:

„Kedves doktor! Mindent elintéztem. Pel. Lubova."

És elaludtam.

… És felébredtem.

– Mi van, Akszinyja? Mi az? Mit akarsz? – morrantam rá.

Akszinyja ott állt, szégyenlősen takargatta magát sötét alapon fehér pöttyös szoknyájával. A sztearingyertya remegve világította meg álmos és izgatott arcát.

– Márja szaladt át, Pelageja Ivanovna kéreti, hogy azonnal szóljunk magának.

– Mi történt?

– Azt mondja, a molnár haldoklik a kettes kórteremben.

– Miii-i? Haldoklik? Hogyhogy haldoklik?

Mezítelen lábammal azonnal megéreztem a hideg padlót, miközben próbáltam beledugni a papucsba. Több szál gyufát eltörtem, sokáig vesződtem a lámpával, mire kékes fényével meggyulladt. Az óra pontban hatot mutatott.

„Mi lehet ez? Mi ez? Mégse malária lenne? Mi történhetett vele? A pulzusa tökéletes volt…”

Alig öt perc múltán, fordítva felhúzott zokniban, gombolatlan zakóban, kócosan, posztócsizmában átügettem a még teljesen sötét udvaron, és berohantam a kettes kórterembe.

A vetetlen ágyon, összegyűrt lepedő mellett, egy szál kórházi hálóingben ott ült a molnár. Kis petróleumlámpa világította meg. Vörhenyes szakálla borzas volt, szeme feketének és óriásinak látszott. Szédelgett, mintha részeg lenne. Rémülten tekingetett körbe, nehezen lélegzett…

Márja, az ápolónő, szájtátva nézte a sötét bíborvörös arcot.

Pelageja Ivanovna félig magára kapott köpenyben, hajadonfővel rohant felém.

– Doktor! – kiáltotta rekedtes hangon. – Esküszöm magának, nem tehetek róla. Ki számított erre? Maga azt írta, hogy intelligens!

– Mi történt?

– Képzelje, doktor – csapta össze a kezét Pelageja Ivanovna. – Egyszerre bevette mind a tíz adag kinint! Éjfélkor.

Mihail Bulgakov: Egy fiatal orvos feljegyzései
Fordította: Kiss Ilona
Magvető Kiadó, 2019.

Könyv: https://tinyurl.hu/u95w/